

Evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan

Fuglekilden

2023

Om skabelonen

Denne skabelon henvender sig til jer, som er ledere og medarbejdere i dagtilbud.

Formålet med skabelonen er at inspirere og understøtte jeres skriftlige evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan. Den skal gennemføres mindst hvert andet år. Det er **ikke** et lovkrav, at I benytter denne skabelon.

Den lovgivningsmæssige ramme for udarbejdelse og evaluering af den lokale pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven med tilhørende bekendtgørelse, der er udfoldet i Børne- og Undervisningsministeriets publikation [Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, 2018](#).

Vær opmærksom på:

- Den primære målgruppe for den skriftlige evaluering er jer selv og forældrene i jeres dagtilbud
- Det er et krav, at I reviderer jeres skriftlige læreplan på baggrund af evalueringen, hvis evalueringen skulle give anledning til ændringer eller justeringer.
- Fokus i evalueringen er på sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes udbytte, dvs. hvorvidt og hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter trivsel, læring, udvikling og dannelse for alle børn.
- Evalueringen skal offentliggøres.

Denne skabelon indeholder alle de lovmæssige krav til evalueringen. Lovkravene finder I i de to midterste afsnit "Evaluering og dokumentation" og "Inddragelse af forældrebestyrelsen". Skabelonen indeholder desuden spørgsmål, som kan støtte jeres evalueringsproces samt jeres fremadrettede arbejde med løbende at revidere den skriftlige læreplan.

[Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold](#)

Brug af skabelonen

Når I udfylder skabelonen, skal I klikke på *skrivefeltet*. I kan fremhæve tekster og indsætte billeder.

I kan slette denne side ved at markere teksten og billedet og trykke *delete*. I kan også slette den sidste side, hvis I ønsker det.

Arbejdet med den pædagogiske læreplan

”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.”

”Med evalueringskultur i dagtilbuddet forstås, at lederen har ansvar for, at det pædagogiske personale og ledelsen løbende forholder sig reflektivt til, hvordan de pædagogiske læringsmiljøer understøtter børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Hvilke dele af vores pædagogiske læringsmiljø har vi særligt haft fokus på over de sidste 2 år?

Her kan I opliste, hvad I har haft særligt fokus på som en del af arbejdet med læreplanen, fx morgenstund, leg, social udvikling. I kan også indsætte billeder eller andet fra jeres arbejde.

Den seneste periode har vuggestuen haft fokus på Barnets første tusind dage, overgange med eksempelvis fælles samlinger med børnehaven, at tilpasse læringsmiljøet til børnegruppen og så temaet gode venner har fyldt en del støttet op af Fri for mobberi. Der er fokus på selvhjulpenhed, både i forhold til barnet selv, men også i forhold til de pædagogiske rutiner, såsom at vaske hænder, hjælpe til før/efter måltider osv.

I børnehaven har der været et særligt fokus på relationer, både i forhold til individ og fællesskab og med et ekstra særligt blik for legekompetencer.

Hvordan har vi organiseret vores evalueringskultur?

Her kan I **kort** beskrive jeres arbejde med at etablere en systematisk evalueringskultur. I kan fx beskrive, hvordan, hvor ofte og i hvilke fora I drøfter, reflekterer over og evaluerer jeres pædagogiske praksis. I kan også beskrive, om I arbejder med særlige metoder, fx *Redskab til selvevaluering*, *Tegn på læring*, *Redskab til forankringsproces* eller om I arbejder eksperimenterende eller undersøgende med en særlig tilgang.

Fælles for Fuglekilden er, at der er ikke etableret en systematisk evalueringskultur – endnu. Dette er en foregående proces, som vi øver os i og sammen skal udvikle. Der er stort fokus på hverdagsevaluering og vi bruger aktivt Hjernen og Hjertet med fokuspunkter. Der er ugentlige stuemøder, hvor både børn og læringsmiljø dokumenteres, men vi øver os på at bruge evalueringerne aktivt. Der afholdes ekstraordinære

stuemøder eller personalemøder i de tilfælde, at det er nødvendigt. Der bruges i høj grad fotodokumentation samt 'blomsten'.

Hvordan har vi arbejdet med vores lokale skriftlige læreplan?

Her kan I **kort** skrive, hvordan I har grebet arbejdet an, fx om I har lavet workshop, gennemført konkrete evalueringer, haft oplæg fra interne eller eksterne. I kan også indsætte billeder eller lignende.

Den lokale læreplan arbejder vi med i dagligdagen og kvalificerer den gennem 'blomsten'. Den bruges til planlægning i hverdagen samt når der laves årshjul.

Evaluering og dokumentation af elementer i det pædagogiske læringsmiljø

”Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.

Som led i at kunne evaluere sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse kan der fokuseres på elementer i det pædagogiske læringsmiljø. På den ene side fx, hvordan børnesynet, børneperspektivet og arbejdet med dannelse kommer til udtryk i det daglige pædagogiske arbejde, og på den anden side eksempelvis:

- Børnegruppens trivsel og læring
- Børn i udsatte positioners trivsel og læring
- Tosprogede børns trivsel og læring
- Det enkelte barns trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Fokus på enkelte elementer kan bidrage til at kvalificere evalueringen af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 51

Udvælg en eller flere evalueringer, som I har gennemført i de seneste to år, og saml op på erfaringerne ved at svare på nedenstående fire spørgsmål for hver evaluering. De fire spørgsmål knytter an til trinene i en evalueringsproces. Vælg gerne evalueringer, som betød, at I efterfølgende ændrede jeres pædagogiske praksis.

Hvad var formålet med den evaluering, vi gennemførte?

Her skriver I **kort**, hvilket område i jeres pædagogisk læringsmiljø I satte fokus på i evalueringen og hvorfor. Hvad var det I var nysgerrige på eller der udfordrede jer? Dette er trin 1 i evalueringsskemaet.

Vuggestuen:

Evalueringen er lavet på baggrund af et af temaerne i årshjulet 'Fra jord til bord'. Vi var nysgerrige på, hvordan børnegruppen kunne deles, så der kunne tages hensyn til zonen for nærmeste udvikling for det enkelte barn. Og hvordan kunne dette tale ind i fællesskabet efterfølgende. Vi var særligt nysgerrige på hvad genkendelighed gør for oplevelsen for vuggestuebarnet. Derfor var børnene afsted i mindre grupper i første gang, ud fra alder, for derefter at være afsted igen, hele gruppen samlet.

Børnehaven:

Vi ønskede at undersøge vores praksis omkring garderobesituationen. Garderoben er meget smal og vi oplevede mange konflikter. Fokus var børnefællesskaber samt børn i udsatte positioner. Hvad gør det ved børnene, at der er mange i garderoben på en gang og hvad gør det for konfliktniveauet, hvis vi regulerer herpå.

Hvilken pædagogisk dokumentation har vi indsamlet i arbejdet med den gennemførte evaluering?

Her beskriver I **kort** den dokumentation af det pædagogiske læringsmiljø, I har indsamlet i forbindelse med evalueringen. Pædagogisk dokumentation kan bestå af en vifte af forskellige måder at beskrive børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse på, fx praksisfortællinger, fotos, observationer, videooptagelser, screeninger, relationsskemaer, børneinterviews, tegninger. Indsamling af pædagogisk dokumentation er trin 2 i evalueringsskemaet. Har I under evalueringen skrevet på en planche eller lignende, kan I indsætte et billede.

Vuggestuen:

Vi bruger som regel billeder, tegninger, videoer og små anekdoter til at dokumentere aktiviteter samt hverdagen. Ligeledes praksiseksempler:

"Vi skal sylte rødbeder og fire børn sidder ved bordet omkring gryden af afsvalede kogte rødbeder. De lune rødbeder fik gnubbet skrællen af og efterfølgende skar børnene dem selv i skiver, med en hjælpende hånd fra en voksen. Nogen børn oplevede at rødbeden var glat og smuttede mellem fingren på dem. Nogle børn smagte på dem med velbehag. Anita tog et stykke papir for at prøve at lave håndaftryk med sine rødbedefingre – det lykkedes ikke med børnenes hænder. I stedet tog børnene selv initiativ til at tegne med rødbedeenderne på papiret. Aktiviteten tog knap en time hvor alle de ældste børn deltog."

Børnehaven:

Der bruges billeder, praksisfortællinger samt 'blomsten'.

Hvad lærte vi om sammenhængen mellem vores pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse?

Her skriver I **kort** resultaterne af jeres analyse, fx hvordan den indsamlede dokumentation gjorde jer klogere på det, I var blevet nysgerrige på? Hvad var jeres vurdering af det pædagogiske læringsmiljø's betydning for børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse? Dette er første del af trin 3 i evalueringssirklen. Har I under evalueringen skrevet resultaterne på en planche eller lignende, kan I indsætte et billede.

Vuggestuen:

Det havde stor betydning for børnegruppen, at de først var delt i mindre grupper. Det var tydeligt at gentagelserne og genkendeligheden i opgaven, gav god mening for dem. Processerne i 'Fra jord til bord' blev tydelige for dem og det, at alle børnene havde oplevet det før, gjorde oplevelsen i fællesskabet endnu stærkere. Her kunne børnene folde sig ud, ud fra egen udviklingszone.

Børnehaven:

Vores praksis blev ændret efter fokus på situationen i garderoben. Observationerne gjorde at vi fik øje på hvad der virker og hvad der ikke virker for gældende børnegruppe. Vi lærte blandt andet, at hvad der virker for en gruppe ikke nødvendigvis virker for den næste. Der er derfor vigtigt for os at have øje på praksis med jævne mellemrum for at justere, så den passer til børnegruppen.

Hvilke ændringer og/eller justeringer af praksis gav evalueringen anledning til?

Her skriver I **kort**, hvordan I handlede på baggrund af jeres nye indsigter om jeres pædagogiske læringsmiljø. I kan bl.a. skrive, hvorvidt evalueringen gav anledning til at justere jeres pædagogiske praksis, og om den gav anledning til at afprøve konkrete tiltag og justere jeres skriftlige læreplan. I kan også samle op og se på tværs af de udvalgte områder, I har evalueret. Er justeringerne stadig en del af jeres praksis i dag? Har I brugt jeres indsigter i udvalgte evalueringer i andre sammenhænge? Dette er anden del af trin 3 i evalueringssirklen.

Vi er fortsat nysgerrige på om konstellationen kan ændres i forhold til alderssammensætningen. Desuden har den seneste rapport omkring 'Kvalitet i daginstitutioner for 0-2årige børn', gjort os yderligere opmærksomme på relationen mellem børn – børn. Hvordan kan vi omsætte dette til øget fokus på selvhjulpethed.

Børnehaven:

Eksempelvis blev børnene med plads i den bagerste garderobe taget ind fra legepladsen først, så de ikke skulle igennem alle de andre børn, hvis de også var kommet ind. Flere tiltag a la dette, blev sat i værk og de fleste fungerer stadig godt. Derudover blev der ændret praksis ift hvornår de yngste børnehavebørn blev skiftet, for at skabe mindst mulig forstyrrelse i måltidet og mindre 'kaos' i garderoben.

Inddragelse af forældrebestyrelsen

”Forældrebestyrelsen i kommunale, selvejende og udliciterede daginstitutioner skal inddrages i udarbejdelsen og evalueringen af og opfølgningen på den pædagogiske læreplan.

Forældrebestyrelsen for den kommunale dagpleje skal inddrages i udarbejdelsen og evalueringen af og opfølgningen på den pædagogiske læreplan.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 52

Hvordan har vi inddraget forældrebestyrelsen i evalueringen af den pædagogiske læreplan?

Her skriver I **kort**, hvordan I har inddraget forældrebestyrelsen og eventuelt forældrerådet, fx om I har drøftet, hvad I har sat fokus på i løbende evalueringer, resultaterne og hvilke tiltag det har givet anledning til, eller hvordan forældrebestyrelsen aktivt har været inddraget i ændringer eller justeringer af den daglige praksis.

Vi har en meget aktiv bestyrelse, som vi gør brug af. Bestyrelsen informeres ved hvert bestyrelsesmøde om, hvad der foregår i Fuglekilden samt hvordan både børn og voksne har det. Vi har tæt samarbejde og dialog omkring både problematikker samt de gode historier. Bestyrelsen er tidligere blevet introduceret til 'at gå på blomsten' (evalueringsblomsten i gulvstørrelse). Dette tydeliggjorde arbejdet med den styrkede pædagogiske læreplan i og med det blev visuelt. Fokus her var især vores arbejde med børn i udsatte positioner. Ud fra den oplevelse ønsker vi os fællesbestyrelsen fortsat involveres i vores arbejde med evaluering.

Det fremadrettede arbejde

”En systematisk og udviklende evalueringskultur er central for den løbende udvikling af den pædagogiske praksis, og målet er bedre pædagogiske læringsmiljøer for børnene gennem en systematisk evalueringskultur og en meningsfuld og udviklende feedback til det pædagogiske personale.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Hvilke områder af vores pædagogiske læringsmiljø vil vi fremadrettet sætte mere fokus på?

Her kan I **kort** skrive, hvad I vil sætte fokus på i jeres pædagogiske læringsmiljø fremadrettet og hvorfor. I afsnit ét så I tilbage på, hvad I allerede har arbejdet med. Har I fået øje på, om der er dele af jeres pædagogiske læringsmiljø, I ikke har haft fokus på, fx rutinesituationer, børn i udsatte positioner, mv.? I kan også skrive, om der er områder, I har haft fokus på, men har behov for at genbesøge.

Vi ønsker os at dykke dybere ned i selvhjælpenhed samt strukturer og rutiner herfor. I forbindelse hermed også stort fokus på overgange. Selvom vi er ét hus, gøres tingene forskelligt. Vi er nysgerrige på, hvordan dette opleves for børnene og hvor skal vi ændre praksis, så det giver bedre mening at være et barn i overgang i vores hus – samt til andre huse i sådanne tilfælde samt til skole.

Hvordan vil vi justere organiseringen af vores evalueringskultur?

Her kan I **kort** beskrive, om I oplever, at organiseringen af jeres evalueringskultur har understøttet meningsfulde drøftelser, refleksioner, analyser og vurderinger af jeres pædagogisk praksis i hverdagen? Eller om jeres erfaringer giver anledning til at justere organiseringen af jeres evalueringskultur, fx om der er brug for at afprøve andre måder at mødes og måder at reflektere sammen, justere hyppigheden af møder eller fastholde god evalueringspraksis.

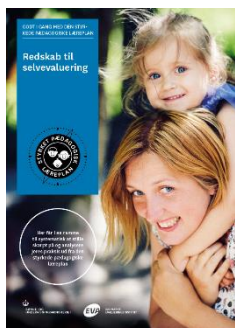
Vi ønsker os finde en mere struktureret metode til vores evalueringspraksis. Det er et ønske at få forberedelsestid og vi kigger på i hvilket omfang, det kan lade sig gøre, så vi får et større fokus på både evaluering men også udvikling af vores pædagogiske praksis.

Hvordan har eller vil vi på baggrund af denne evaluering ændre og/eller justere vores skriftlige pædagogiske læreplan?

Vi vil på et snarligt personalemøde tage læreplan op igen og se på den praksis, vi beskriver heri. Er det fortsat det vi gør eller skal noget rettes til/justeres/ændres? Vi vil fortløbende kigge på vores praksis og dermed forsøge at gøre læreplanen til et levende dokument, der beskriver vores faglige praksis og overvejelser. Vi tænker ikke læreplanen eller pædagogik som en lineær proces, men som en dynamisk praksis, der skal relatere sig til de børn og voksne, der indgår i vores hus. Herigennem kan vi blive klogere på, om vores praksis giver det udbytte, vi ønsker for børnene.

Her kan I finde yderligere inspiration til arbejdet med den pædagogiske læreplan

Til at understøtte og inspirere jeres videre arbejde med evalueringskultur og den styrkede pædagogiske læreplan er der udviklet en række øvrige understøttende materialer. Alle inspirationsmaterialer – nuværende og kommende – kan findes på www.emu.dk/dagtilbud

Redskab til selvevaluering er en ramme til systematisk at analysere jeres praksis inden for centrale områder i den styrkede pædagogiske læreplan.

Redskab til forankringsproces indeholder fem tilgange til, hvordan I kan arbejde med forandring og forankring af et stærkt pædagogisk læringsmiljø.

Podcastserien Børnehøjde er en faglig podcast om pædagogik og læreplan. Andet tema i serien sætter i tre afsnit fokus på evalueringskultur. Til temaet findes et dialogkort med spørgsmål til refleksion.

Alle materialer kan findes på www.emu.dk/dagtilbud

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET

Evaluering af arbejdet med den
pædagogiske læreplan

© 2020
Danmarks Evalueringsinstitut og
Børne- og Undervisningsministeriet

Citat med kildeangivelse er tilladt

Design: BGRAPHIC